

Ohjelma 17.6.2021

Taloustorstai

- 9.30 **Tervetuloa Taloustorstaihin!** / Minnamaria Korhonen
- 9.35 **Konserniyleisohje** / Sari Korento
- 9.55 **Oppilasateriapalvelujen arvonlisäverotus** / Pekka Montell
- 10.15 **Korona-avustukset 2021** / Mikko Mehtonen
- 10.30 **Humppaa tai kuole! Kunnat kehittyvät valtionavuilla, mutta kehittykö valtion avustustoiminta?** / Olli Riikonen
- 10.45 **Kuntatalouden JTS-päätökset ja näkymät lähivuosille** / Minna Punakallio
- 11.05 **Tulossa: Kuntatalous, Monen muuttujan summa - opas luottamushenkilöille** / Jari Vaine
- 11.20 **Selvitys vaikuttavuuden hankinnasta kunnissa** / Yliopistonlehtori Jenni Airaksinen, Tampereen Yliopisto ja johtava asiantuntija Anna Tonteri, Vaikuttavuusinvestoimisen osaamiskeskus, Työ- ja elinkeinoministeriö - haastattelijana Jari Vaine
- 11.45 **"Eftersnack på svenska"** - diskussion om aktuella frågor som behandlats på Taloustorstai / Benjamin Strandberg
- 11.50 **Asiaa taloustavarasta -haaste**
- 11.55 **Näkemiin ja seuraava Taloustorstai!** / Minnamaria Korhonen

KUNTA
LIITTO

Lausuntopyyntö talousraportoinnin muutoksista tilikaudelle 2022

- Lausuntopyyntö [lausuntopalvelussa](#), takaraja **18.6.2021**
- Kuntaliiton lausunto [Kuntaliiton sivuilla](#)
- Täydennykset lausuntopyyntöön [Valtiokonttorin tiedotteessa](#)
- Palveluluokista soteuudistuksen näkökulmasta järjestetyn keskustelutilaisuuden 7.6.2021 materiaalit [tapahtuman sivuilta](#)
- Talousraportoinnin tärkeys sote-uudistuksessa -[verkkosivu](#)
- Tärppejä lausunnon antamiseen [Taloustorstain 10.5. tallenne](#)

Syksyn tapahtumia

Kuntamarkkinat

15.9.-16.9.2021

**Alustavasti elokuussa
soterahasitsit**

**Hankinta-Suomi
vuosiseminaari**

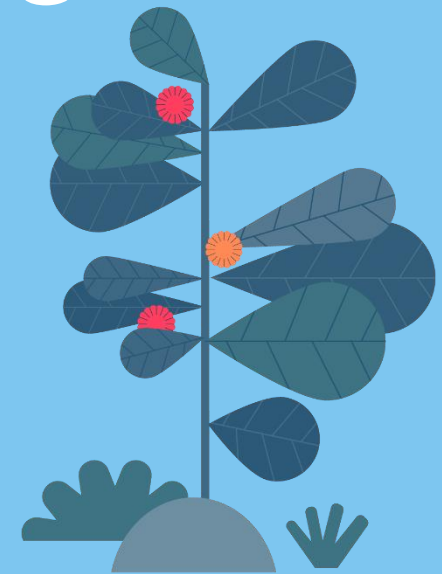
29.9.2021

**Alustavasti syyskuussa
laajakaistawebinaari**

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kuulumiset – konserniyleisohje ym.

Taloustorstai 18.6.2021

Sari Korento

Kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimista koskeva yleisohjeen päivitys

- Julkaistaan kesäkuussa
- Sovelletaan laadittaessa vuoden 2021 konsernitilinpäätöstä
- Taustalla kirjanpitolautakunnan yrityspuolen konserniyleisohjeen päivitys vuodelta 2017
- Ei olennaisia muutoksia

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskeva yleisohjeen päivitys

- Täsmennetty määräysvallan ja huomattavan vaikutusvallan käsitteitä
 - Arvioitava tapauskohtaisesti ja säännöllisesti esim. määräysvaltaan vaikuttavien järjestelyjen yhteydessä
- Lisätty vaihtoehtoinen tapa yhdistellä keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö konsernitilinpäätökseen
 - Lähinnä poikkeustilanteissa, jos esim. velat eivät jakaannu tasaisesti omistajien kesken tai alakonsernissa sovellettu vastaavaa menettelytapaa
- lisätty esimerkkejä konsernirakenteiden muutoksista
 - Tytäryhteisöstä osakkuusyhteisöksi ja osakkuusyhteisöstä tytäryhteisöksi
 - Olennaista mm. varmistaa, että edellisten tilikausien yli-/alijäämää juoksee loogisesti

Tuloslaskelmaohje ja liikelaitosohje

- yleisohjeiden päivitykset aloitettu
- Taustalla mm. liikelaitoksen investointivarausten tekemistä koskevan sääntelyn poistuminen kuntalaista (kuntalain muutokset tulleet pääosin voimaan 26.5.2021)
 - Ei muuta kirjausmenettelyä, vaan samat ohjeet annetaan nyt vain kuntajaoston ohjeella

KUNTA
LIITTO

Kiitos.

Sari Korento
0500-476747
sari.korento@kuntaliitto.fi

Oppilasateriapalvelujen arvonlisäverotus

Taloustorstai, 17.6.2021

Pekka Montell, @MontellPekka

KVL:2021/12 julkaistu 1.6.2021

- Voiko hakija käsitellä oppilasateriapalvelun myynnin arvonnisäverollisena ja vähennykseen oikeuttavana liiketoimintana ottaen huomioon arvonnisäverodirektiivin 132 artiklan 1 kohdan i alakohta ja siihen liittyvä EUT:n oikeuskäytäntö?
- A Oy:n toiminta muodostui muun muassa ateriapalvelujen myynnistä. Osa A Oy:n tarjoamista ateriapalveluista oli oppilasateriapalveluja
- Oppilasateriapalvelut myytiin pääsääntöisesti lakisääteistä arvonnisäverotonta koulutustoimintaa harjoittaville koulutuksen järjestäjille koulutuksensaajien oppilaitoksissa tapahtuvaa ateriointia varten
- A Oy myi oppilasateriapalveluja jonkin verran myös suoraan koulutuksensaajille
- A Oy:llä ei itsellään ollut koulutuksen järjestämislupia eikä A Oy harjoittanut toimintaansa muutoinkaan koulutusta koskevan lainsäädännön nojalla

Hakijan kysymykseen liittyvä liiketoiminta

- A Oy myy ateriapalveluja esim. päiväkodeissa, kouluissa, sairaaloissa, palvelukeskuksissa- ja -taloissa sekä yhtiön asiakkaiden tiloissa toimivissa lounasravintoloissa
- A Oy käsittelee arvonlisäverottomana myyntinä arvonlisäverolain 39 §:n 3 momentin nojalla sellaisen ateriapalvelumyynnin, jossa ateriapalvelut luovutetaan arvonlisäverottoman koulutuksen yhteydessä koulutuksensaajille
- Oppilasateriapalvelut myydään pääsääntöisesti suoraan lakisääteistä arvonlisäverotonta koulutustoimintaa harjoittaville koulutuksen järjestäjille
- Ko. verottoman liiketoiminnan vähennyskelvottomasta arvonlisäverosta aiheutuva kustannus jää rasittamaan A Oy:tä, siirtyy piilevänä verona asiakkaiden maksamaan verottoman ateriapalvelun hintaan
- Asiakkailla (kunnilla) ei ole mahdollisuutta saada verokustannusta hyväkseen (AVL 130 §) > vastoin neutraalisuuden periaatetta

Oppilasateriapalveluiden verottomuuden säädöserusta

- Arvonlisäverolaki 39 §
 - Veroa ei suoriteta koulutuspalvelun myynnistä.
 - Veroa ei myöskään suoriteta, kun koulutustoimen harjoittaja luovuttaa koulutuksensaajalle koulutuksen yhteydessä koulutukseen tavanomaisesti liittyviä palveluja ja tavaroita.
 - **Oppilaitoksessa koulutuksensaajalle tapahtuvasta ravintola- tai ateriapalvelusta ei kuitenkaan suoriteta veroa, kun palvelu tapahtuu koulutuksen yhteydessä ja palvelu liittyy tavanomaisesti koulutukseen.**
 - VaVM 63/1994
- Arvonlisäverodirektiivi 132 1 kohta i alakohta
 - lasten ja nuorten opetus, koulu- ja yliopisto-opetus, ammattikoulutus ja ammatillinen uudelleenopetus sekä niihin suoraan liittyvien palvelujen suoritukset ja tavaroiden luovutukset, **joita suorittavat näitä tehtäviä saaneet julkisoikeudelliset laitokset tai muut laitokset, joilla kyseisen jäsenvaltion mukaan on vastaavia päämääriä**

Oppilasateriapalveluiden verottomuuden säädöserusta

- Arvonlisäverodirektiivin 133 artiklan nojalla jäsenvaltiot voivat tapauskohtaisesti asettaa 132 artiklan 1 kohdan i alakohdassa säädetyn vapautuksen myöntämiselle lisäedellytyksiä muiden kuin julkisoikeudellisten laitosten osalta. Suomi ei ole sisällyttänyt arvonlisäverolakiin tällaisia lisäedellytyksiä
- Arvonlisäverodirektiivin 134 artiklan perusteella vapautuksia ei sovelleta:
 - A) jos kyseiset liiketoimet eivät ole välttämättömiä vapautettujen liiketoimien suoritukselle;
 - B) jos kyseisten liiketoimien pääasiallinen tarkoitus on lisätulojen hankkiminen yhteisölle tällaisilla liiketoimilla, jotka kilpailevat suoraan arvonlisäveron alaisten kaupallisten yritysten harjoittaman toiminnan kanssa

Oikeus- ja verotuskäytäntöä

- Vedottu Euroopan Unionin tuomioistuimen ratkaisukäytäntöön
 - C-699/15 (Brockenhurst College)
 - C-434/05 (Horizon College)
 - C-319/12 (MDDP sp. z o o. Akademia Biznesu, sp. komandytowa)
- Verohallinnon ohje ”Koulutustoiminnan arvonlisäverotus”
 - Verottomuuden edellytykset: palvelujen ja tavaroiden luovuttaminen on luonteeltaan ravintola- ja ateriapalvelu, luovutus tapahtuu oppilaitoksessa, koulutuksen yhteydessä ja luovutus liittyy tavanomaisesti koulutukseen
 - Verottomuuden edellytykset täyttyvät, kun ulkopuolinen yhtiö luovuttaa ateriat ja muut elintarvikkeet koulutuksensaajalle ja myös tarjoilee tai panee ne esille oppilaitoksessa. Tällöin merkitystä ei ole sillä, missä tiloissa ruokien valmistus tapahtuu
 - Pelkän ruoan valmistuspalvelun myynti koulutuksenharjoittajan raaka-aineista ei ole ravintola- tai ateriapalvelun myyntiä, sillä luovutus ei tällöin sisällä ruokien tai juomien luovuttamista koulutuksensaajalle

Asian ratkaisu

- Ratkaistavat oikeuskysymykset:
 - Onko arvonnlisäverolaki ristiriidassa direktiivin kanssa?
 - Onko esteitä direktiivin suoralle sovellettavuudelle?
- Näissä olosuhteissa arvonnlisäverodirektiivin 132 artiklan 1 kohdan i alakohtaa voitiin pitää sillä tavoin ehdottomana ja selvänä, että sitä voitiin soveltaa suoraan yhtiön suorittamien oppilasateriapalvelujen arvonnlisäverokäsittelyä ratkaistaessa
- Ennakkoratkaisu ajalle 28.4.2021-31.12.2022
- Luvassa KHO:n ratkaisukäytäntöä
- Arvonnlisäverolain muutospaineita?

Kiitos.

Pekka Montell

0440 851 738

pekka.montell@kuntaliitto.fi

@MontellPekka

www.kuntaliitto.fi

Korona-avustukset

2021

Valtionavustus julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon covid-19-kustannuksiin

1,6
mrd.

38. Valtionavustus julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon covid-19-kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)

Talousarvioesitys HE 146/2020 vp (5.10.2020)

Momentille myönnetään 1 660 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) enintään 1 400 000 000 euroa covid-19 testauksesta ja jäljittämistä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen valtionavustuksina kunnille ja kuntayhtymille sekä Ahvenanmaan maakunnalle
- 2) enintään 30 000 000 euroa covid-19 testausteknologiaan liittyviin kustannuksiin
- 3) enintään 30 000 000 euroa rajanylityspaikkojen covid-19 terveysturvallisuuden vahvistamisesta aiheutuviin muihin kuin testaukseen liittyviin kustannuksiin
- 4) enintään 200 000 000 euroa valtionavustuksina kunnille, kuntayhtymille ja Ahvenanmaan maakunnalle muiden välittömien covid-19 kustannusten korvaamiseen
- 5) enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen ja toimeenpanosta aiheutuvien muiden toimintamenojen maksamiseen.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Avustus sairaanhoitopiireille ja kunnille koronasta aiheutuviin välittömiin muihin kustannuksiin	200 000
Hybridistrategian edellyttämä testaus ja jäljittäminen	1 400 000
Rajanylityspaikkojen terveysturvallisuuden edellyttämät kustannukset	30 000
Testausteknologia	30 000
Yhteensä	1 660 000

Korona-avustuksiin varattu kehyksen
ulkopuolista rahaa peräti 1,6 mrd.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

Korona-avustukset 2021, lähtökohdat

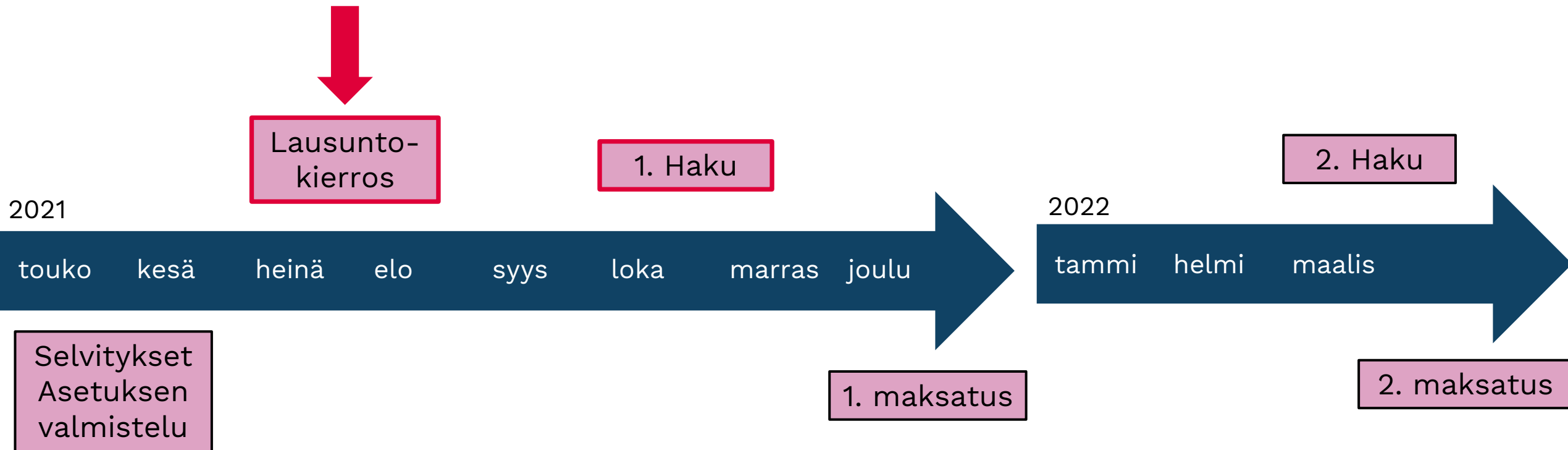
- Tuki jaetaan avustuksina hakemuksia vastaan
 - Ei osana peruspalveluiden valtionosuuksia
 - Ei sotke sote-rahoituslaskelmia jos kohdentuu oikein
- Jako perustuu mahdollisimman pitkälle laskennallisiin tekijöihin
 - Yksikkökorvaus * suoritemäärä
 - Myös harkinnanvarainen osa (?)
 - Tiedot pääosin rekistereistä, osa joudutaan keräämään kunnilta
- Maksatus:
 - 1. erä vuoden 2021 puolella (alkuvuoden 2021 kustannukset)
 - 2. erä vuoden 2022 alussa (loppuvuoden 2021 kustannukset)

Korona-avustukset 2021, lähtökohdat

- Valtionavustusviranomaisena toimii STM
- Avustuskokonaisuudet jaetaan kolmeen teemaan:
 - 1) Testaus ja jäljittäminen
 - 2) Rokottaminen
 - 3) Hoito ja muut välittömät kustannukset

Mitä luetaan välittömiksi kustannuksiksi? Luetaanko hoitovelka välittömäksi kustannukseksi?

Korona-avustukset 2021 - aikataulu

Korona-avustusten huomioiminen tilinpäätösennusteissa

Kuntaliiton suositus:

- Valtiokonttorille raportointi: KTPE (Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösennuste)
 - Korona-avustukset varovaisuuden periaatteella eli **ei huomioida** ilman päätöstä
- Korona-avustukset **voidaan huomioida omissa** tilinpäätösennusteissa
 - Esimerkiksi testaus-, rokotus- tai tapausmäärien mukaan arvioiden
 - Joko osuutena koko maan määristä tai yksikköhintojen perusteella
 - Tai kuluseurantaan perustuen (olettaen, että avustus kattaa kulut täysimääräisesti tai osittain)
 - Huom. vain alkuvuoden kustannukset korvataan vuoden 2021 puolella

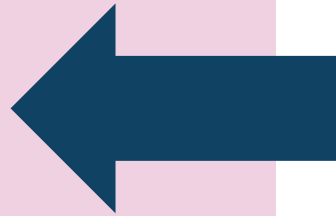
Paljonko koronataistelu maksaa?

**KUNTA
LIITTO**

Koronan aiheuttamat kustannukset

Suorat kustannukset:

- Testaus ja sekvensointi
- Rokotus
- Covid-19 hoito
- Suojavarustekulut
- Jäljitys
- Karanteeni
- Laitehankinnat ja ICT-investoinnit

Epäsuorat kustannukset:

- Menetetty tuotanto ja tyhjäkäynti
- Menetetyt asiakasmaksut
- Hoitovelka
- Ostopalvelut

Testaus & sekvensointi	PCR-testien lkm	×	€/testi
Jäljitys	Positiiviset tapaukset	×	€/ positiivinen tapaus
Rokottaminen	Annetut rokote-annokset	×	€/pistos
Suojavarusteet	Sote-henkilöstö alueella	×	€/kpl
PTH-hoitomenot	Hoitopäivät	×	Perushinta + C19-lisä
ESH-hoitomenot	Vuodeosasto Tehohoito	×	Perushinta + C19-lisä

Lähde: NHG 06/2021

Kuntaliiton kysely Toukokuu 2021

<https://www.kuntaliitto.fi/tiedotteet/2021/kuntaliiton-kysely-koronapandemian-taloudellisista-vaikutuksista-lisakulut-nousevat>

Tuloksia: hybridistrategian toteuttaminen + muut koronakulut

Arvio seuraavien toimintojen kustannuksista: testaus ja sekvensointi, jäljittäminen, rokottamisen järjestäminen, koronapotilaiden hoito, tarvikehankinnat ja –laitteet. Lisäksi kysyttiin muita koronan aiheuttamia kuluja esimerkiksi sosiaalitoimessa.

- Vastaajien tulokset korotettiin koko maan tasolle asukasmäärän perusteella
- Kuntien ja sairaanhoitopiirien koronakulut yhteensä:
 - ku + shp
 - 2021: $790 + 570 = \mathbf{1\,360\,miljoonaa\,euroa}$
 - 2022: $280 + 140 = \mathbf{420\,miljoonaa\,euroa}$
 - 2023: $180 + 100 = \mathbf{280\,miljoonaa\,euroa}$
- Näistä kuluista vastaajat arvioivat pystyvänsä kattamaan palveluita keskeyttämällä, henkilöstösiirroilla sekä muilla koronasäästöillä **keskimäärin 9 prosenttia**

Tuloksia: hybridistrategian toteuttaminen + muut koronakulut

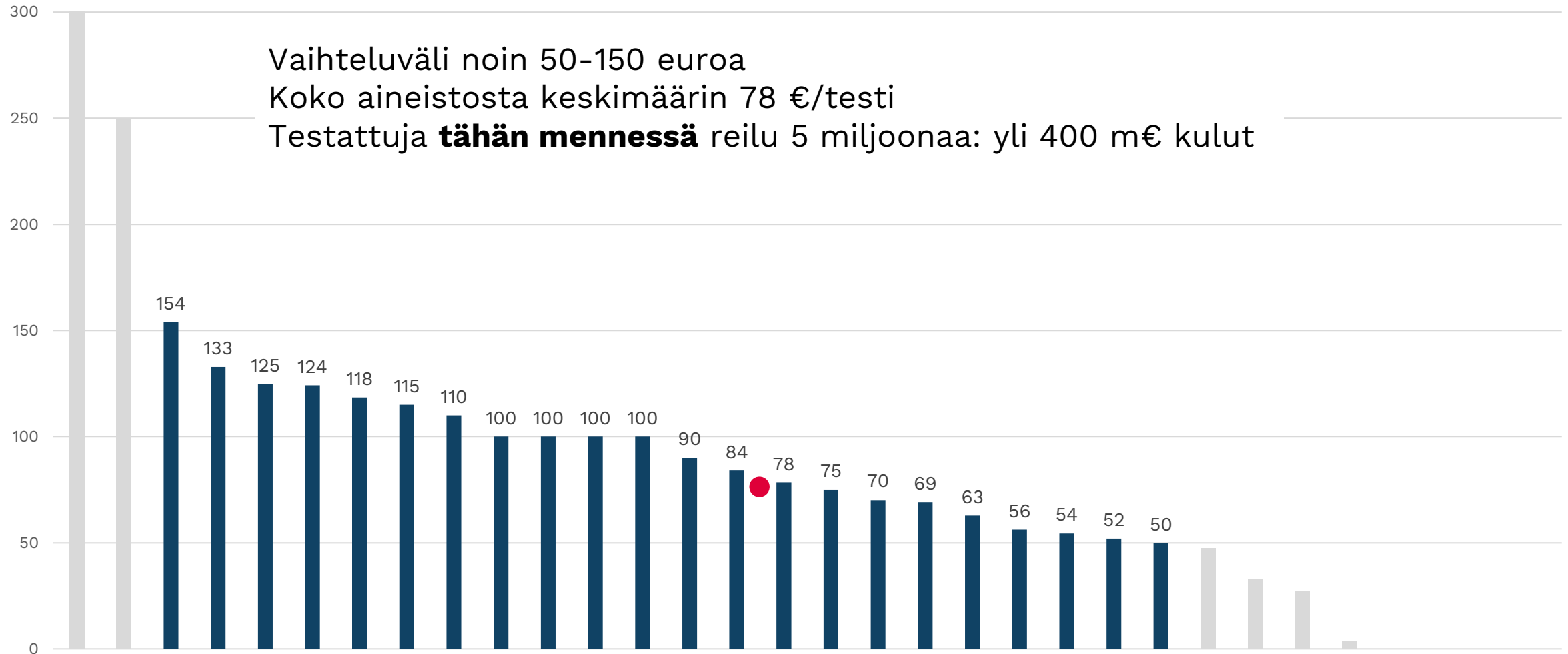
Arvio seuraavien toimintojen kustannuksista: testaus ja sekvensointi, jäljittäminen, rokottamisen järjestäminen, koronapotilaiden hoito, tarvikehankinnat ja –laitteet. Lisäksi kysyttiin muita koronan aiheuttamia kuluja esimerkiksi sosiaalitoimessa.

Vuoden 2021 kulut koko maan tasolle korotettuna:

Toiminto	Kunnat	SHP	Yhteensä
Testaus	420	370	790
Jäljittäminen	80	10	90
Rokottaminen	60	20	80
Hoito	70	60	130
Laitteet ja hankinnat	70	70	140
Muut koronakulut	250	50	300

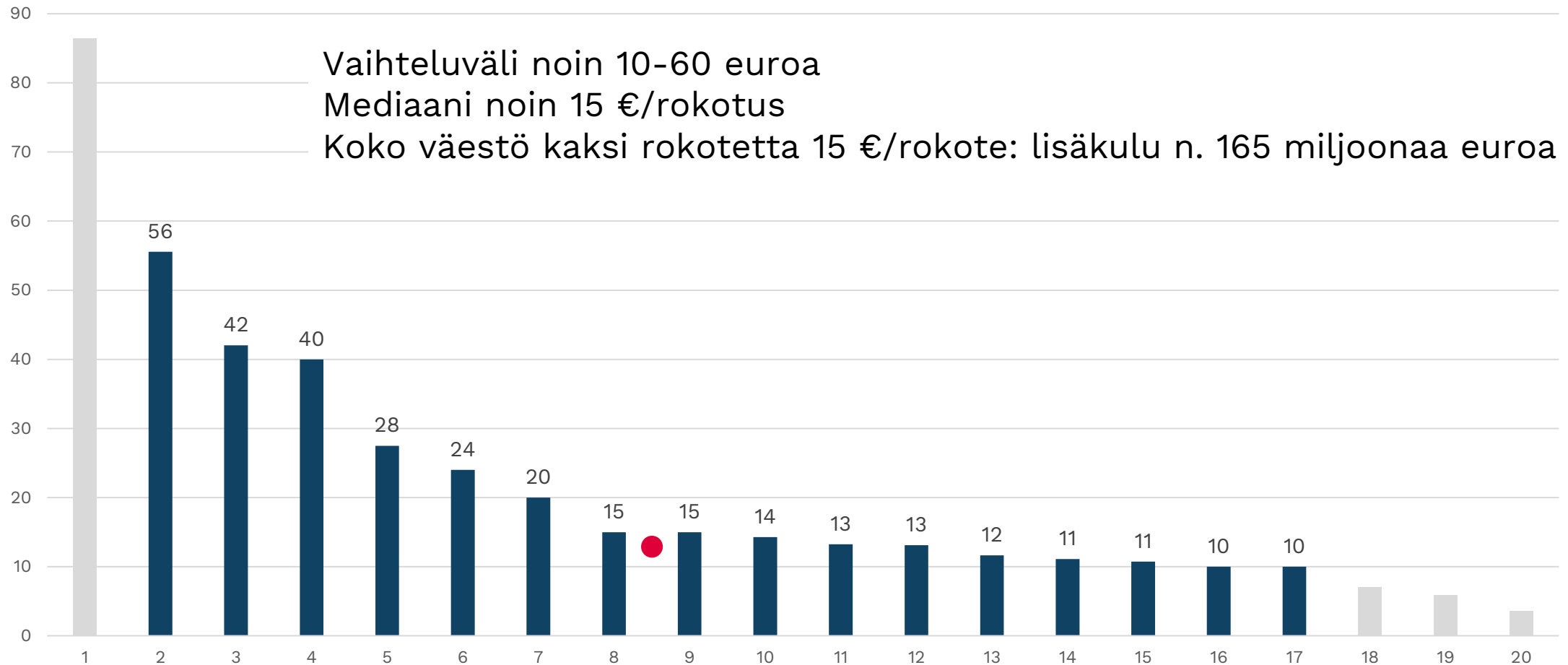
Koronatestaus ja sekvensointi 2021

toteutuneet kulut testiä kohden keskimäärin

Rokotuksen järjestäminen 2021

Yksikkökustannus: kulut yhtä rokotuskertaa kohden

Tuloksia: hoitovelka

Arvio kiireettömän hoidon lykkäämisestä aiheutuvan hoitovelan purkamisen aiheuttamista ylimääräisistä kuluista.

- Hoitovelka kysyttiin kumulatiivisena eli arvioita vuoden lopun mukaisesta tilanteesta.
- Vastaajien tulokset korotettiin koko maan tasolle asukasmäärän perusteella
- Kuntien, kuntayhtymien ja sairaanhoitopiirien hoitovelka vuoden lopussa:
 - 2020: $290 + 300 = \mathbf{590 \text{ miljoonaa euroa}}$
 - 2021: $300 + 160 = \mathbf{460 \text{ miljoonaa euroa}}$
 - 2022: $100 + 90 = \mathbf{190 \text{ miljoonaa euroa}}$
 - 2023: $70 + 40 = \mathbf{110 \text{ miljoonaa euroa}}$

(ku + shp)

The background features a vibrant, abstract design. On the left, there are thick, textured brushstrokes in shades of pink and light blue. The right side of the image is a solid, deep blue, which is sparsely decorated with numerous small, black, irregular dots of varying sizes. The overall composition is modern and artistic.

KUNTA LIITTO

Humppaa tai kuole!

**Kunnat kehittyvät valtionavuilla,
mutta kehittykö valtion avustustoiminta?**

Taloustorstai 17.6.2021

Olli Riikonen @RiikosenOlli

KUNTIEN VALTIONAVUT

VALTIONOSUUDET (VOS)

- * LASKENNALLISIN PERUSTEIN LAKISÄÄTEISIIN PALVELUIHIN
- * EI TARVITSE HAKEA, MAKSETAAN AUTOMAATTISESTI
- * YLEISKATTEELLISIA = KÄYTÖN KOHDENTUMISTA EI VALVOTA
- * EI RAPORTOINTIVELVOLLISUUTTA

PERUSPALVELUIDEN VALTIONOSUUS

- * VALTIOVARAINMINISTERIÖ

OPETUS- JA
KULTTUURI-
TOIMEN
VALTION-
OSUUS
* OKM

VALTION- AVUSTUKSET

- * HAKEMUKSESTA
- * TARKKA KOHDE
- * MYÖS
INVESTOINTEIHIN JA
EI-LAKISÄÄTEISIIN
- * RAPORTOINTI

LUKUISIA
VALTIONAVUSTUS-
VIRANOMAISIA

**”Tällä hetkellä kuntasektorille
kohdennetuista avustuksista
ja niiden käytöstä ei ole
kokonaisnäkyvyyttä.”**

Kuntaministeri Sirpa Paatero VM:n sivuilla 31.5.2021

Valtionavustustoiminnan kehittämisen- ja digitalisointihanke

- 11.3.2019 – 31.12.2023
- Suomessa on reilu 90 valtionapuviranomaista, jotka myöntävät valtionavustuksia yhteiskunnallisesti tarpeelliseen toimintaan muun muassa järjestöille, kunnille, yrityksille ja yksityishenkilöille. Valtionavustuksia myönnetään erilaisiin hankkeisiin ja investointeihin.
- Valtionavustustoimintaa kehitetään, koska
 - valtionavustusten kohdentamisesta ja käytöstä ei ole selkeää kokonaiskuvaa
 - valtionapuviranomaisten avustusprosessit ovat tarpeettoman erilaisia keskenään
 - valtionavustusten käytön vaikuttavuudesta halutaan lisää tietoa ja
 - valtionapuviranomaisten digitalisaatioaste vaihtelee ja erillisistä verkkopalveluista aiheutuu kustannuksia

Lauseita, joita ei koskaan kuule

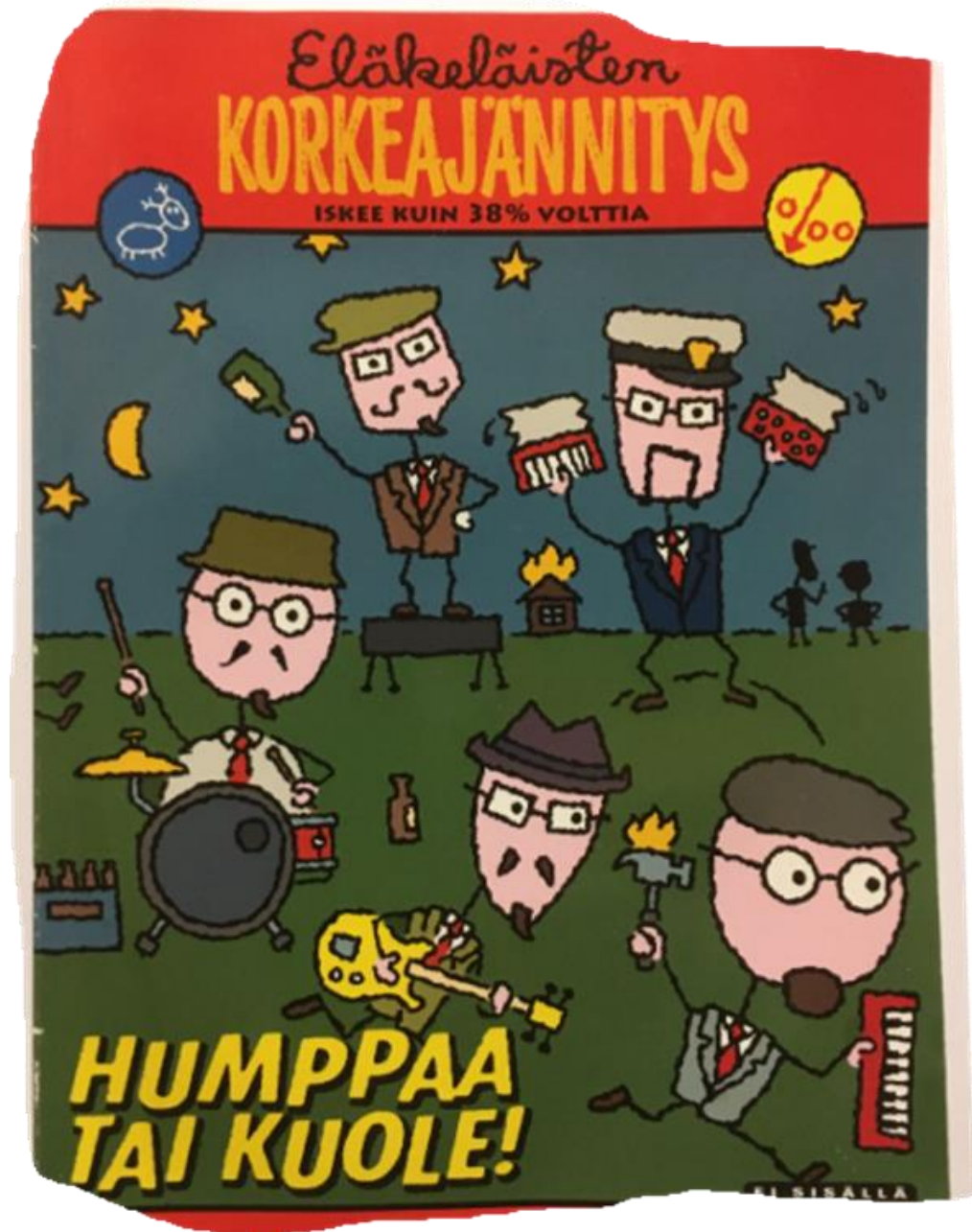
- ”Mukavaa, että voimme hakea valtiolta rahaa tähän kehittämishankkeeseen
- ”Kerrankin on reilusti rahaa jaossa, tällä jo saa jotain tehtyäkin”
- ”Onpa kätevä hakulomake”
- ”Kylläpä on ajoitettu tämä hakeminen sopivasti, että ehditaan valita tekijäkin ennen lukuvuoden alkua”
- ”Hienoa, että avi tarkastaa kunnan toimintaa, ettemme erehdy tekemään typeryyksiä”

Kuntien näkökulmia

- Yleiskatteisia valtionosuuksia hankerahan sijasta, kuntiin pitäisi luottaa
- Eri kokoisten kuntien mahdollisuus hankehumppaan vaihtelee
- Liikuntapaikkarakentaminen erillisenä muista tiloista, säännöt kivikaudelta
- Hankehaut erittäin työllistäviä ja summat suhteessa työmäärään pieniä
- Lukuisien hankehakujen seuranta ja hankkeiden hallinnointi työlästä
- Avustusrahoilla kehitetyt toiminnot eivät juurru, jos perusrahoitus riittämätön
- Myönteistä:
 - Hankehaun prosessi kannustaa kehittämään uutta
 - Tuloksellinen rahoitushaku lämmittää mieltä
 - Hankkeessa kuultu kuntia, asenne valtion virkakunnan puolella kohdallaan
- Haasteena, miten saadaan myös poliitikot ymmärtämään samat asiat

Lisätietoja

- [Valtionavustustoiminnan kehittäminen - Valtiovarainministeriö \(vm.fi\)](#)
- [Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke - Valtiovarainministeriö \(vm.fi\)](#)
- [Webinaari kuntien valtionavustuksista - Valtiovarainministeriö \(vm.fi\)](#)
- <https://www.kunta.tv/tallenteet/webinaari-kuntien-valtionavustuksista-9-6-2021/>
- [Eläkeläiset - Humppaa tai kuole \(Rockperry-Live\) - YouTube](#)

Seuraa ja hae avustuksia

OPH rahoitushaut <https://www.oph.fi/fi/rahoitushaut>

EU- ja Erasmus+ hakuja parhaillaan.

OKM avustukset <https://minedu.fi/avustukset>

Oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistamiseen esi- ja perusopetuksessa lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa vuosille 2021-22, 10.8. asti.

Kulttuuri-, nuoriso- ym. avustuksia haettavana.

**Lisätalousarvion korona-avustukset
ajankohtaisia!**

Aluehallintovirastot Aaviavustukset.fi

Avustusmuodot

Kirjastotoiminnan kehittäminen

Liikkuva opiskelu

Liikunnallinen elämäntapa

Liikuntapaikkarakentaminen

Etsivä nuorisotyö

Lasten ja nuorten paikallinen harrastustoiminta

Erityisavustus kunnille harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen

Nuorten työpajatoiminta

Erityisavustus kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön vahvistamiseen ja kehittämiseen

Nuorisoalan alueellisen ja paikallisen toiminnan kehittäminen

Kolmas lisätalousarvioehdotus 2021

Opetus- ja kulttuuriministeriö

40 miljoonaa euroa haettavissa varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi

Opetus- ja kulttuuriministeriö 3.6.2021 12:47

TIEDOTE

Opetus- ja kulttuuriministeriö on avannut valtionavustushaun koronaepidemian aiheuttaman oppimis- ja hyvinvointivajeen korjaamiseksi. Avustus on tarkoitettu lasten ja oppilaiden kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukemiseen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi. Avustusta on haettavissa vuosille 2021-2022 yhteensä 40 miljoonaa euroa.

6.8.
mennessä

Varhaiskasvatuksen & esi- ja perusopetuksen oppilaiden tukeminen korona vaikutusten vähentämiseksi 40 M€.

Vapaan sivistystyön korona vaikutusten tukitoimiin 5 M€ ja maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen vahvistamisesta, suoritelisäys 2,5 M€.

Ammatillisen koulutuksen koronatukitoimiin osaamisvajeiden paikkaamiseksi 5 M€.

Lukiokoulutukseen 15 M€ osaamisvajeiden paikkaamiseksi ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi.

Kiitos.

Erityisasiantuntija Olli Riikonen
kuntataloustiimi / valtionosuudet ja –avustukset
puh. 050 477 5619
sposti: olli.riikonen@kuntaliitto.fi
twitter @RiikosenOlli

www.kuntaliitto.fi

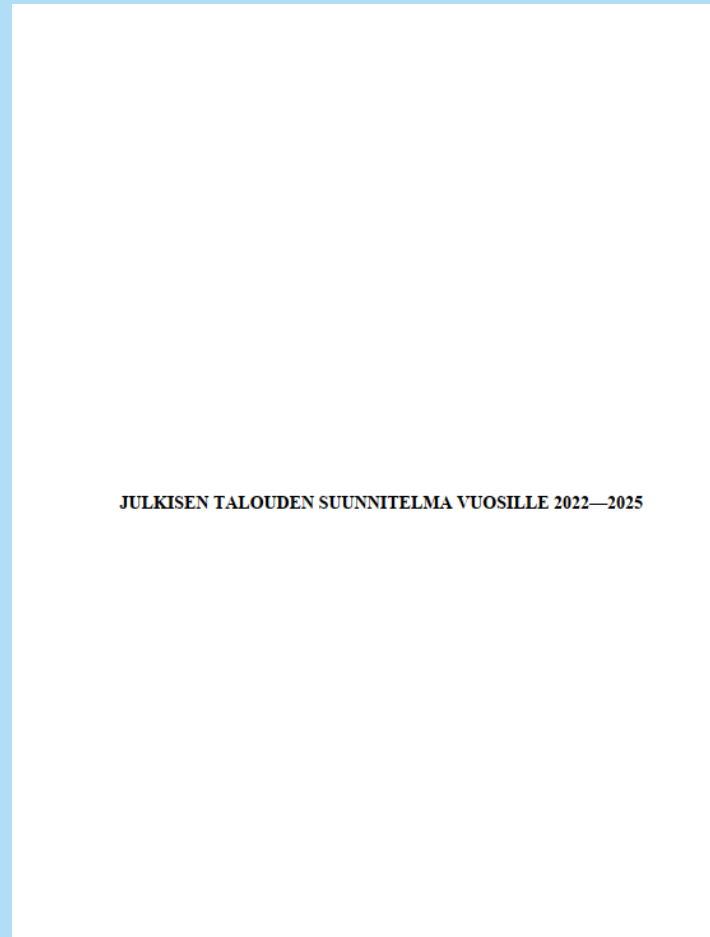
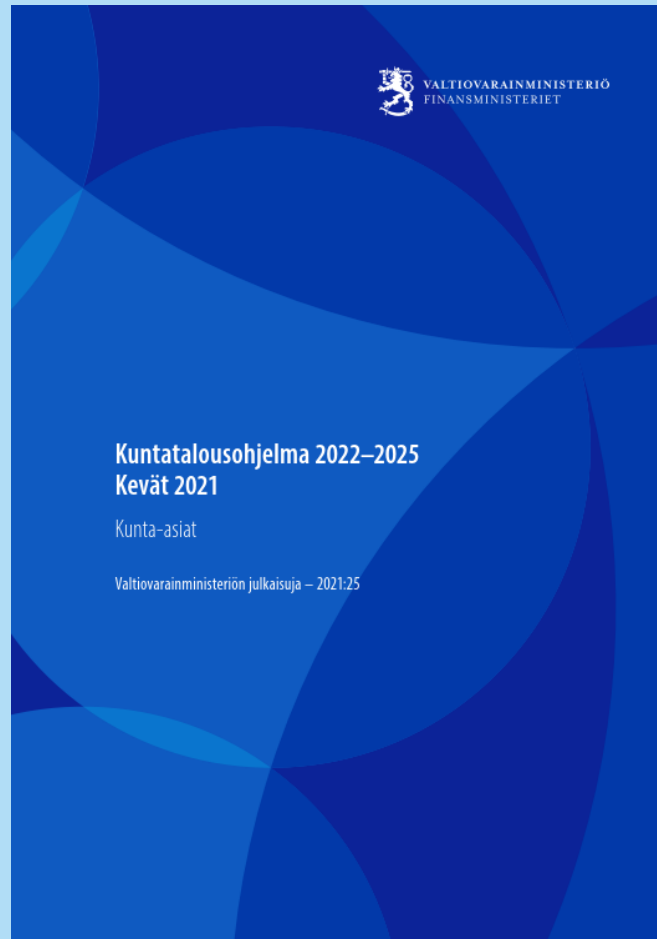
Kuntatalouden JTS-päätökset ja näkymät lähivuosille

Taloustorstai 17.6.2021

@MinnaPunakalio

**“Kehysriihipäätökset on puristettu
kevään kuntatalousohjelmaan, JTS:ään ja
VM:n suhdanne-ennusteeseen.”**

Keskeiset asiakirjat

Suuret JTS-linjat kuntapäätöksissä

Tavoite: Paikallishallinnon rahoitusasema saa olla vuonna 2023 korkeintaan -½ prosenttia BKT:sta.

Kuntien tehtävien laajennukset korvataan 100-prosenttisesti.

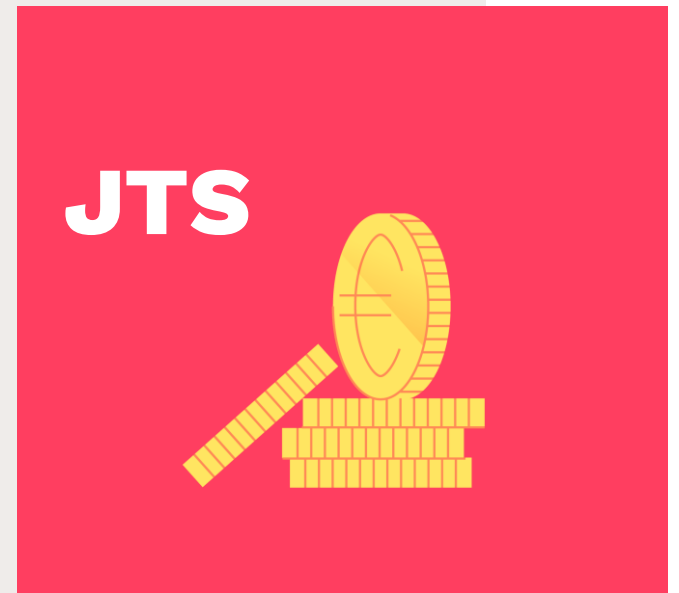
Kuntatalouden menorajoitteen seurannasta luovutaan.

Veroperusteisiin tehtävät muutokset kompensoidaan kunnille.

Koronaan liittyvät välittömät kustannukset korvataan kunnille.

Vos-prosentti laskee 23-24 prosentin tuntumaan 2022.

Sote-uudistus 2023-

Valtion kuntapäätökset 2022

- Kustannustenjaon tarkistuksen valtionosuusvaikutusta, +562 milj. euroa, ei huomioida 2022. => leikkaus, koska kuntataloutta tuettiin voimakkaasti vuonna 2020.
- Kuntien peruspalvelujen valtionosuuksien tasoa kuitenkin nostetaan kehyksessä n. 246 miljoonaa euroa vuonna 2022.
- Indeksikorotus tehdään, vaikutus +165 milj. euroa.
- Valtionosuuksina myönnettävät koronatuot poistuvat 2021. Koronaan liittyviä valtionavustuksia liukuu 2022 puolelle. Yhteisöveron korotettu jako-osuus päättyy 2021.
- Hallitusohjelman ja tulevaisuusinvestointien toimia jatketaan.
- Kiky-vähennys jää pysyväksi

**Uusi
vos-leikkaus
noin
300 milj. €**

**Muut toimet
katso
KTO
s. 48-77**

Valtion kuntapäätökset 2023

Sote-
siirroista
lisää
kto:ssa

- Sote-uudistus 2023 mullistaa kuntapäätökset
- Peruspalvelujen valtionosuuden kustannustenjaon tarkistusta ei tehdä 2023-2024
- Vuonna 2023 kuntien valtionosuutta lisätään noin 50 miljoonaa euroa. Summassa on huomioitu kehysriihessä linjattu 24 miljoonan euron kuntasopeutus (yht. 370 milj. euroa).
- Vos-indeksitarkistuksesta ei päätöstä

Valiokunnan mietintö StVM 16/2021 vp

sisällyttämistä pykälän uudeksi 2 momentiksi. Pykälän 2 momentti siirtyy täsmennettynä 3 momentiksi.

59 §. Kustannustenjaon tarkistusta koskeva siirtymäsäännös. Laskennallisia kustannuksia ei voida tarkistaa sellaisenaan kuntien valtionosuuksiin vuosina 2023—2025, koska sote-tehtävät eivät enää vuodesta 2023 lähtien sisälly kuntien valtionosuustehtäviin ja niiden kustannuspohjaan eli laskennallisiin kustannuksiin. Siirtymäsäännöstä on tämän vuoksi tarpeen muuttaa.

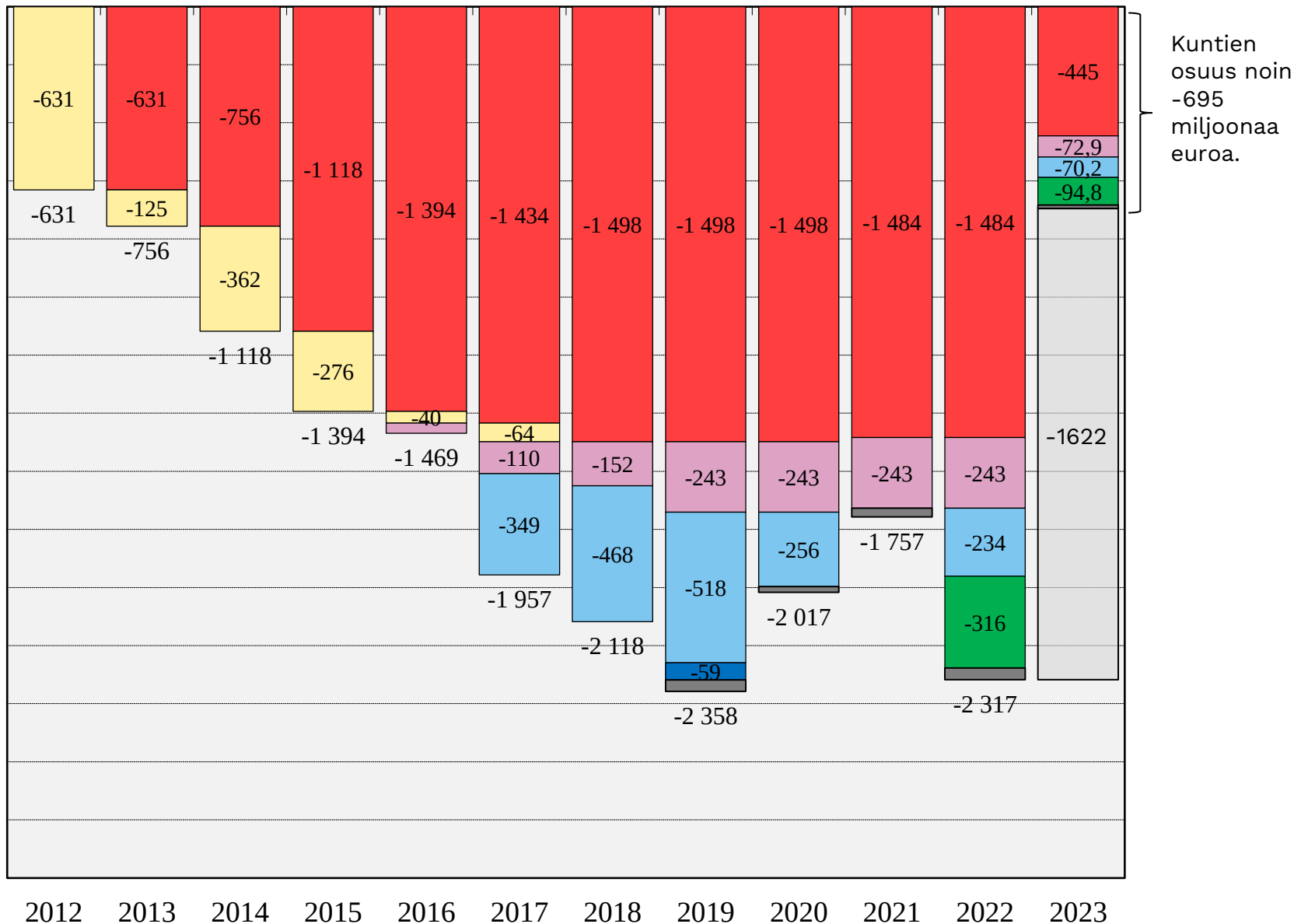
Tämän vuoksi ehdotetaan, että kustannustenjaon tarkistusta ei tehtäisi lainkaan vuosina 2023—2024, vaan lain tultua voimaan ensimmäinen kustannustenjaon tarkistus tehtäisiin vuodelle 2025, perustuen vuoden 2023 poikkileikkaustilanteeseen. Vuosien 2020—2022 tilannetta ei siis huomioidaisi tarkistuksissa. Vuoden 2025 kuntien peruspalveluiden valtionosuuksiin tehtävässä kustannustenjaon tarkistuksessa tarkistettaisiin näin ensimmäisen kerran uuden järjestelmän mukainen laskennallisten ja toteutuneiden kustannusten pohja. Tarkistuksessa käytettäisiin kahden vuoden takaisia tietoja kolmen vuoden viiveen sijasta.

Vuosien 2012-2023 leikkausten vaikutus kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen milj. €

Lähde: Kuntaliitto
Päivitetty: 26.5.2021 MM

- Ko. vuoden uusi valtionosuusleikkaus
- Aikaisempien leikkausten kumulatiivinen summa
- Indeksikorotusten jäädyttäminen
- Kiky-sopimukseen perustuva leikkaus
- Kustannustenjaon tarkistuksen ylimääräinen kiky-leikkaus (59 milj. €)
- Digitalisaatorahan, harkkarien ja yhdistymisavustusten rahoitus (yht. 20-40 milj.€)
- Kustannustenjaon tarkistuksesta maksamatta jätetty osuus (316 m€)

Sote-uudistus huomioiden vuodesta 2023 alkaen

Kuntatalouden näkymät

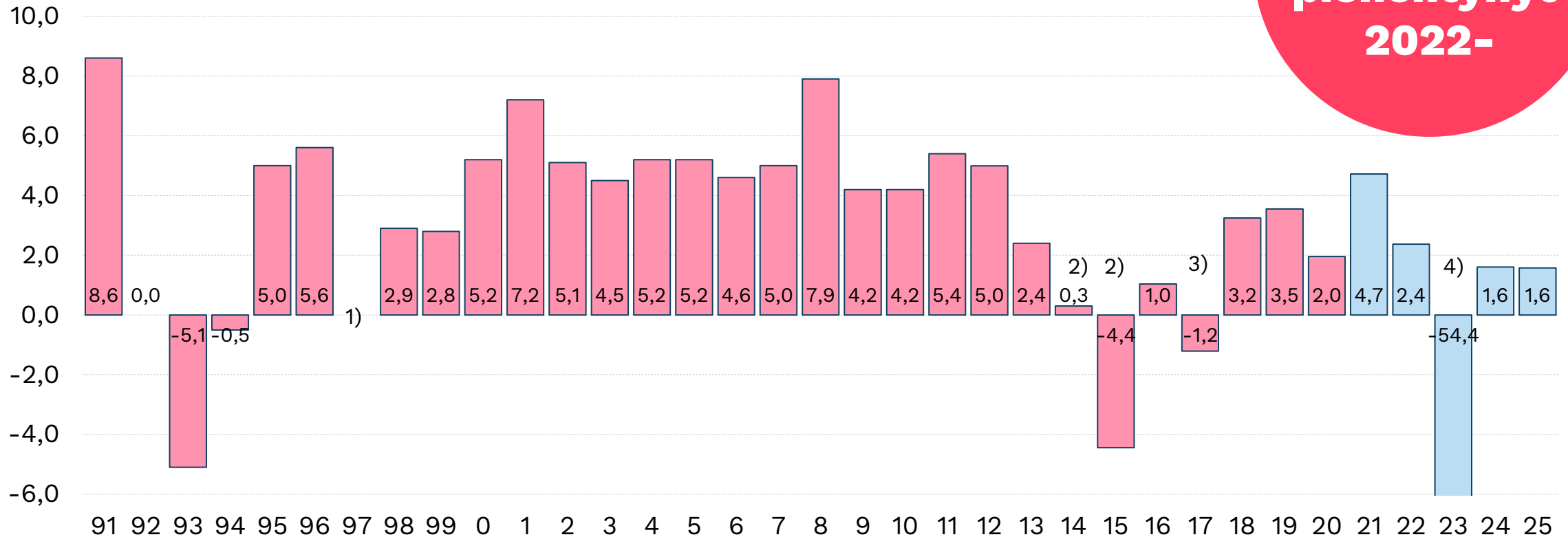
**”Kuntatalouden näkymät
ovat vahvistuneet.”**

Kehitysarvioon on vaikuttanut

- Talouden elpyminen, odotettua paremmin toteutuneet verokertymät
- Koronan tautitapaukset, rajoitustoimet ja valtion koronatuot
- Hallituksen päätökset kuntien tehtävämuutoksista, muut riihipäätökset
- Sote-uudistus v. 2023 lähtien
- Maltillinen kulukehitys, kuntien omat sopeutustoimet (250 milj. euroa 2021), palkankorotusten suuruus
- Palvelutarpeen laskennallinen kasvu

Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulujen kasvu-%

Kasvu on pienentynyt 2022-

1) Mm. opetustoimen ylläpitäjämallin johdosta vuosi 1997 ei ole vertailukelpoinen aikaisempien vuosien kanssa

2) Vuosina 2014-2015 toimintamenojen kasvua hidastaa kunnallisten ammattikorkeakoulujen sekä liikelaitosten yhtiöittäminen.

Lisäksi vuonna 2015 menojen tasoon vaikuttaa tilastouudistus. Ilman näitä toimenpiteitä kasvu vuosina 2014 ja 2015 noin 1 %.

3) Vuonna 2017 toimintamenoissa näkyy perustoimeentulotuen maksatuksen ja laskutuksen siirto

Kelalle sekä kiky-sopimus. Ilman näitä toimenpiteitä kasvu olisi noin 1 %.

4) Sote-uudistus vähentää kuntien toimintakuluja.

Lähde: Vuodet 2019 ja 2020 Tilastokeskus,
Vuosien 2021-2025 arviot VM 12.5.2021

Kuntien tulopuolella ylöspäin suuntautuneita korjauksia

- Kuntatalouden toimintatulot nousevat 2021 odotettua enemmän (1,5 miljardia euroa), sillä koronatukia kohdennetaan valtionavustuksiin.
 - Koronaepidemian pitkittyminen ja rajoitustoimenpiteet hidastavat kuitenkin maksu- ja myyntituloja noin 200 milj. eurolla.
- Kuntatalouden toimintakate heikkenee vuonna 2021 kuitenkin noin 1,3 prosenttia edellisvuodesta.
- Elpyminen on nostanut verotuloennusteita
- EU:n elpymis- ja palautumisvälineestä suunnataan rahoitusta hoito-, kuntoutus- ja palveluvelan purkamiseksi noin 30 milj. vuodelle 2021 ja 100 milj. euroa vuodelle 2022.

**Koronatuet
ovat
kasvaneet
2021**

**Verotulo-
ennuste
on parantunut**

Kuntasektorin vuosikate ja tilikauden tulos

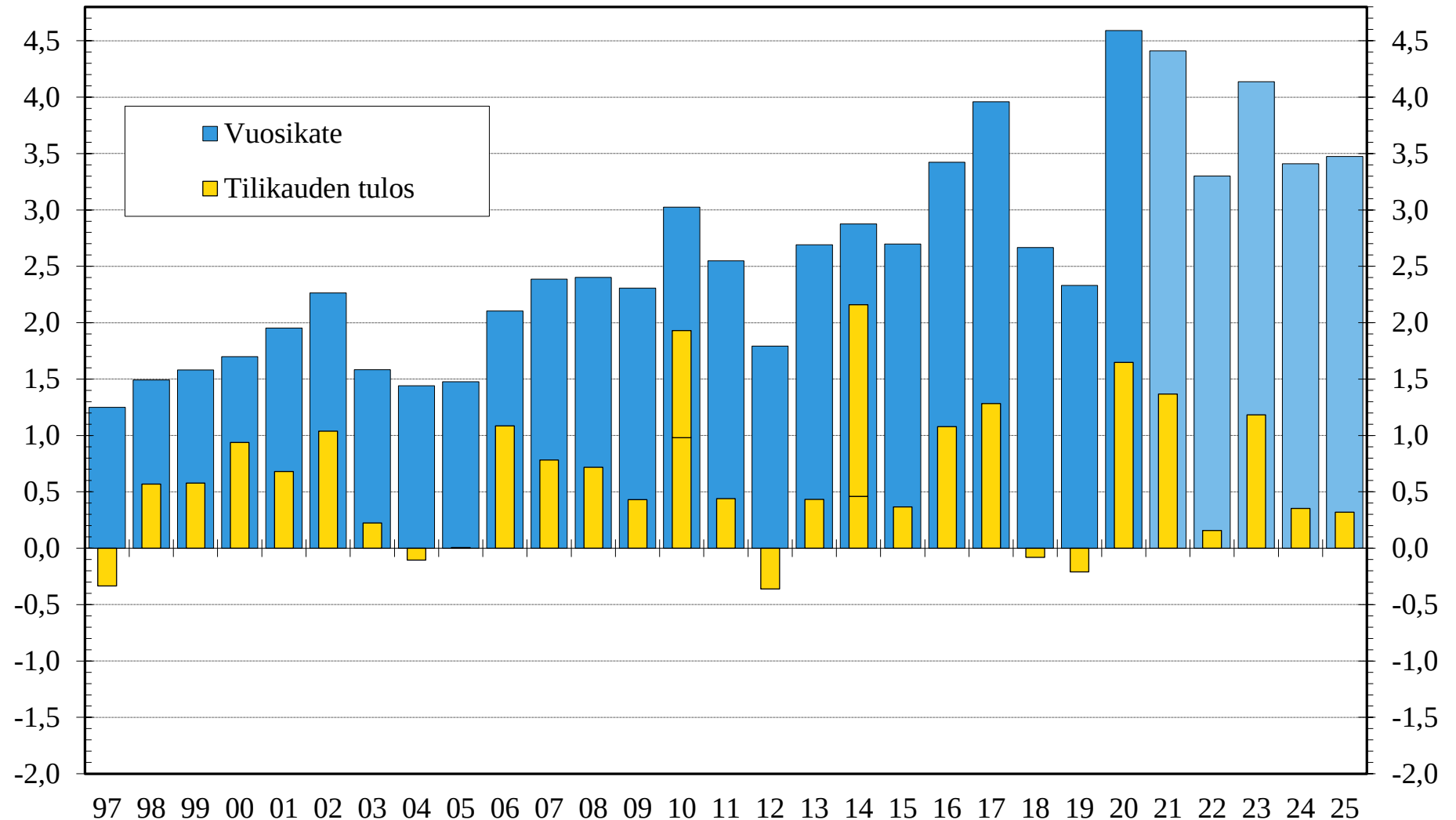
painelaskelman¹⁾ mukaan, mrd.€

Vuonna 2010 tulos sisältää HSY:n perustamisesta johtuvaa pk-seudun kuntien kirjanpidollista myyntivoittoa 0,95 mrd. euroa.

Vuonna 2014 kunnallisten liikelaitosten yhtiöittäminen paransi tilikauden tulosta 1,7 mrd. euroa.

Vuosien 2016 ja 2017 vuosikatetta vahvistivat kiky-lomarahaleikkaus ja työnantajamaksujen alennukset. Kiky-säästöt leikattiin täysimääräisinä vuosina 2018-2019.

Vuonna 2020 vuosikatetta vahvistaa noin 3 miljardin euron koronatuki kunnille ja sairaanhoitopiireille. Vuodelle 2021 myönnetty koronatuen määrä on vajaa kaksi miljardia euroa.

Kuntien ja kuntayhtymien talous

painelaskelman¹⁾ mukaan, mrd.€

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Toimintakate	-29,84	-30,76	-31,16	-33,04	-12,85	-13,09	-13,33
Verotulot	23,02	23,93	25,15	25,43	13,42	12,84	13,10
Valtionosuudet	8,68	11,03	10,01	10,53	3,13	3,22	3,29
Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,36	0,39	0,41	0,38	0,44	0,44	0,41
Vuosikate	2,22	4,59	4,41	3,30	4,14	3,41	3,47
Poistot	-2,94	-3,02	-3,12	-3,22	-3,04	-3,14	-3,24
Satunnaiset erät, netto	0,40	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08
Tilikauden tulos	-0,32	1,65	1,37	0,16	1,18	0,35	0,32
Tulorah. korjauserät	-0,89	-0,45	-0,45	-0,45	-0,45	-0,45	-0,45
Tulorahoitus, netto	1,73	4,23	4,05	2,93	3,77	3,04	3,11
Investoinnit, netto	-4,05	-4,73	-4,77	-4,78	-3,94	-3,99	-4,08
Rahoitusjäämä ¹⁾	-2,32	-0,50	-0,73	-1,85	-0,17	-0,95	-0,98
Lainakanta	21,94	23,47	24,16	25,98	21,51	22,43	23,37
Rahavarat	6,31	7,86	7,86	7,86	7,36	7,36	7,36

1) Rahoitusjäämä = Toiminnan ja investointien rahavirta = Tulorahoitus + investoinnit, netto
Tulorahoitus = Vuosikate + satunnaiset erät, netto + tulorahoituksen korjauserät

Huomioita kehitysarviosta

- Hybridistrategiaan liittyvien koronakorvausten ajoittuminen ja määrä
- Kuntien valtionosuuksien leikkaukset aloitettiin jo kehysriihessä, uusia tulee
- Verotulojen kehitykseen liittyy alaspäin suuntaisia riskejä
- Menokehitys on arvioitu maltilliseksi. Ei sisällä esim. sote-muutostkustannuksia
- Julkisen sektorin velvoitteiden laajentamiseen ei ole kehyksissä tarpeeksi määrärahoja
- Tulevat sopeutuspäätökset
- Kehitysarvion loppuvuodet ovat erittäin epävarmoja

**Koronapandemian
aiheuttamat kustannukset**

2

**miljardia euroa
vuosina 2021-2023**

**“VM julkistaa 17.6.
suhdanne-ennusteen.
Budjetointia auttavista
uusista ennusteista
tulossa katsaus
pääekonomistin
palstalle.”**

Minna Punakallio
pääekonomisti
@MinnaPunakallio

Lisätietoa

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2021

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2021	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotas- indeksin muutos, %	Inflaatio, %
Hypo	tammikuu	3,2	8,0	2,0	1,0
ETLA	maaliskuu	3,0	7,5	2,2	1,3
PTT	maaliskuu	2,5	7,7	2,2	2,0
PT	huhtikuu	2,5	7,4	2,3	1,3
Swedbank	huhtikuu	3,0	7,4	..	1,3
Handelsbanken	huhtikuu	2,8	7,8	2,3	1,6
Nordea	toukokuu	3,0	7,6	2,0	1,6
VM	toukokuu	2,6	7,8	2,7	1,4
OP	toukokuu	3,3	7,6	2,5	1,5
Euroopan komissio	toukokuu	2,7	7,6	..	..
OECD	toukokuu	2,6	7,7	..	..
Kuntarahoitus	kesäkuu	2,7	7,6	..	1,9
Danske Bank	kesäkuu	2,6	7,7	2,5	1,7
Suomen Pankki	kesäkuu	2,9	7,7	2,3	1,7

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2022

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2021	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- indeksin muutos, %	Inflaatio, %
Hypo	tammikuu	2,5	7,5	2,0	1,0
ETLA	maaliskuu	2,4	7,2	2,1	1,2
PTT	maaliskuu	3,5	7,3	3,0	1,2
PT	huhtikuu	3,1	6,9	1,8	1,2
Swedbank	huhtikuu	2,8	7,0	..	1,4
Handelsbanken	huhtikuu	3,0	7,3	2,0	1,4
Nordea	toukokuu	3,0	7,0	2,0	1,5
VM	toukokuu	2,5	7,2	2,5	1,5
OP	toukokuu	3,0	7,0	2,0	1,2
Euroopan komissio	toukokuu	2,8	7,2	..	..
OECD	toukokuu	2,7	7,0	..	..
Kuntarahoitus	kesäkuu	3,0	7,1	..	1,7
Danske Bank	kesäkuu	2,9	7,1	2,7	1,6
Suomen Pankki	kesäkuu	3,0	6,9	2,0	1,4

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2023

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2021	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- indeksin muutos, %	Inflaatio, %
ETLA	maaliskuu	1,7	7,0	2,1	1,2
PT	huhtikuu	1,4	6,7	2,3	1,1
Handelsbanken	toukokuu	1,8	6,6	2,0	1,6
VM	toukokuu	1,5	6,9	2,5	1,7
Suomen Pankki	kesäkuu	1,3	6,7	2,3	1,6

**KUNTA
LIITTO**

Kuntatalous – Monen muuttujan summa

Taloustorstai

17.6.2020

Jari Vaine

Mikä Monen muuttujan summa ja miksi?

- Perusteos kuntataloudesta päättäjille ja muille kuntatalouden parissa työskenteleville
- Sisältää olennaisen muun muassa
 - Kuntatalouden roolista julkisessa taloudessa
 - Kuntatalouden tulo- ja menorakenteesta
 - Yksittäisen kunnan talouden ohjaus- ja seurantamenettelyistä
 - Tunnuslukujen tulkinnasta
- Jo viides painos
- Osa Kuntapäättäjä – palvelua
 - Painettu versio
 - Luottamushenkilöille koottua tietoa ja koulutusta verkossa

Miksi jo viides painos?

- Kuntatalous on yhä riippuvaisempi yleisestä talouskehityksestä ja maailmantalouden muutoksista
- Koko julkiseen talouteen vaikuttavia, ajantasaista seurantaa vaativia ilmiöitä ovat väestön ikääntyminen, kaupungistuminen, eriytyminen sekä ilmasto- ja muut kestävän kehityksen teemat
- Kunta/valtiosuhteen hoito elää
- Uutta materiaalia, tällä kertaa muun muassa
 - Kunnan elinvoimasta ja työllisyyden hoidosta
 - Tiedolla johtamisesta osa-alueineen – esimerkiksi automaattisesta talousraportoinnista, tulorekisteristä, ostolaskudatan avaamisesta...
 - Julkisista hankinnoista

Merkitys päättäjille – ja muillekin lukijoille

- Kuntataloudessa on monta muuttujaa – sisällön ja keskinäisten suhteiden ymmärtäminen oleellista
- Kuntatalouden kokonaisuuden idea on yksinkertainen: huolehtia rahoituksen riittävydestä kulloinkin tarvittaviin palveluihin ja elinvoimatehtäviin, tuottavuutta ja tuloksellisuutta kehittäen.
- Opas ilmestymässä uuden valtuustokauden alkuun

Jari Vaine

Puhelin 09 771 2018, 050 562 7687

jari.vaine@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

Lähtökohtana tavoiteltava vaikuttavuus

Vaikutusten hankinta: mikä muuttuu?

Ostetaan haluttua lopputulemaa – ei suoritteita

Resurssit suunnataan vaikuttaviin ratkaisuihin

Pohjana faktat ja mallinnus

Johdetaan tiedolla

Ratkaistaan haasteita julkisten, yksityisten ja kolmannen sektorin yhteistyönä

Luodaan kannustimet yhteistyölle

Voidaan käyttää yksityistä pääomaa mahdollistamaan palveluntuottajien toiminta

”Eftersnack på svenska”

- diskussion om aktuella frågor som behandlats på Taloustorstai

Taloustorstai 17.6.2021

Benjamin Strandberg

Diskussion om ärenden som behandlades på det senaste Taloustorstai

- **Vad är det frågan om?**

- Ett diskussionsforum med ekonomiansvariga från de tvåspråkiga kommunerna på Fasta Finland.
- Diskussionerna ordnas som regelvärdiga Teams-möten.
- Frågorna som berördes under det senaste Taloustorstai fungerar som "föredragningslista" som deltagarna kan kommentera och fråga närmare om.

- **Vem får delta?**

- Kommunens ekonomidirektörer som "regelbundna medlemmar".
- Ekonomidirektören har rätt att bjuda in en deltagare/möte från den egna kommunen till diskussionerna.

- **När ordnas diskussionerna?**

- De närmaste dagarna efter den egentliga Taloustorstai.
- Endast i specialfall kan "extra möten" ordnas.

**Diskussionerna inleds efter
semestrarna i augusti.
Kommunförbundet är i
direktkontakt
ekonomidirektörerna.
Välkomna med!**

Trevlig sommar!

www.kuntaliitto.fi

Talouden koulutustarjontaa - Syksy 2021

Taloustorstai 17.6.2021

FCG.

Tapahtumat ja koulutusohjelmat - Syksy 2021

Hallinto-, henkilöstö- ja talousjohdon konferenssi

- 26.-27.8. Helsinki + striimaus

Laskentafoorumi

- 14.-15.10. Etätapahtuma

Kunta-alan laskentatoimen koulutusohjelma

- Avausjakso 8.-9.9. Helsinki

- TIETOA
- TAITOA
- NÄKEMYSTÄ

LISÄTIEDOT JA
ILMOITTAUTUMINEN:
www.fcg.fi/koulutus

Ajankohtaispäivät verkossa

– Syksy 2021

Kuntien ja kuntayhtiöiden vakuutuspäivä

- 19.8.

Konsernitilinpäätöksen laatimisen peruskurssi

- 1.- 2.9.

Sektoriluokituksen soveltaminen automatisoidussa talousraportoinnissa – mitä uutta?

- 21.9.

Whistleblowing-kanavan käyttöönotto kunnissa ja kuntayhtiöissä – näin pääset liikkeelle

- 4.10.

- TIETOA
- TAITOA
- NÄKEMYSTÄ

LISÄTIEDOT JA
ILMOITTAUTUMINEN:
www.fcg.fi/koulutus

Ajankohtaispäivät verkossa – Syksy 2021

Arvonlisäverotuksen erityiskysymyksiä

- 12.- 13.10.

Konsernitilinpäätöksen erityiskysymyksiä

- 26.- 27.10.

Kunnan verotulot ja valtionosuudet

- 26.- 27.10. Helsinki + striimaus

Ajankohtaista kunnallisen osakeyhtiön tilinpäätöksestä

- 8.11.

Ajankohtaista kunnallisen liikelaitoksen tilinpäätöksestä

- 9.11.

- TIETOA
- TAITOA
- NÄKEMYSTÄ

LISÄTIEDOT JA
ILMOITTAUTUMINEN:
www.fcg.fi/koulutus

Ajankohtaispäivät verkossa – Syksy 2021

Verotulo Hotline

- 9.11. Helsinki + striimaus

Ammatillisen koulutuksen tilinpäätöspäivä

- 16.11. Helsinki + striimaus

Korkeakoulujen tilinpäätöspäivä

- 17.11. Helsinki + striimaus

Sosiaali- ja terveystoimen tilinpäätöspäivä

- 23.11.

Kuntakonsernin johtaminen - lainsäädäntö, strategia ja talous

- 25.- 26.11. Helsinki + striimaus

- TIETOA
- TAITOA
- NÄKEMYSTÄ

LISÄTIEDOT JA
ILMOITTAUTUMINEN:
www.fcg.fi/koulutus

FCG.

Hyvän elämän tekijät

Seuraava
Taloustorstai
19.8.2021
klo 9.30

Tervetuloa!

